

Jürgen Ligi
Rahandusministeerium

15.10.2026

Lugupeetud minister

Seoses Euroopa Liidu järgmise mitmeaastase finantsraamistiku ja 2028+ rahastusperioodi ettevalmistamisega soovime juhtida tähelepanu Eesti suuremate linnade ootustele ja vajadustele.

Linnad on kohad, kus Euroopa Liidu strateegilised eesmärgid, nagu konkurentsivõime suurendamine, digipööre, kliimamuutustega kohanemine, julgeoleku tugevdamine ja sotsiaalne sidusus ja riigi reformid kõige vahetumalt ellu viiakse. Paljud riigi reformid eeldavad omavalitsuste aktiivset panustamist. Tallinnas, Tartus ja Pärnus elab ligikaudu pool ning linnapiirkondades kokku ligi kaks kolmandikku Eesti elanikest. Eesti majandus ja rahvusvaheline konkurentsivõime sõltuvad valdavalt suuremate linnade ettevõtete, teadmusorganisatsioonide ja majanduskeskkonna arengust. Ligi kaks kolmandikku Eesti SKP-st toodetakse Tallinnas ja Tartus. Seetõttu on oluline, et järgmise perioodi rahastuslahendused arvestaksid senisest enam linnade rolli ning võimaldaksid suurematel kohalikel omavalitsustel olla mitte üksnes ühed paljudest toetuste taotlejatest, vaid sisulised partnerid prioriteetide kujundamisel ja meetmete eesmärkide seadmisel.

Suurematel linnadel on sageli kohustus pakkuda regionaalsel tasandil teenuseid, seega ei mõjuta investeeringud mitte ainult konkreetset linnakeskkonda, vaid regiooni tervikuna.

Peame oluliseks, et järgmisel rahastusperioodil suureneks kohalike omavalitsuste ligipääs Euroopa Liidu vahenditele ning nende osalus riigi kui terviku arengueesmärkide saavutamisel. Toetame linnadele ja teistele omavalitsustele suunatud toetusvahendite selget eristamist ning paindlikumate rahastusmehhanismide loomist. Samuti on vajalik vähendada halduskoormust, lihtsustada aruandlust ning tagada kiirem ja prognoositavam väljamaksete süsteem. Kohalike omavalitsuste omafinantseeringu nõuded peaksid olema senisest mõistlikumad, et võimaldada reformieesmärkide saavutamiseks vajalikus mahu investeeeringute teostamist avalikku taristusse ja teenustesse riigiplaani rakendamise faasis.

Linnade jaoks on prioriteetseteks valdkondadeks, kus investeerimisvajadus on väga suur:

1. Kestlik liikuvus, kus linnad vajavad investeeringuid ühistranspordi arendamisse (trammitaristusse, elektrisõidukite ja ühistranspordi laadimistaristusse, ümberistumissõlmedesse, veeremisse), rattateede põhivõrkudesse ning turvalisse jalakäijate infrastruktuuri.
2. Energiatõhusate avalike hoonete, kaugkütte- ja jahutussüsteemide moderniseerimise, taastuvenergia lahenduste ning ringmajanduse arendamise valdkonnas. Samuti vajavad senisest suuremat toetust kliimamuutustega kohanemise meetmed, sealhulgas sademeveesüsteemide arendamine, üleujutusriskide maandamine, rohe- ja sinitaristu rajamine ning elurikkust toetavad lahendused.
3. Digitalistu arendamine. Arvestades Euroopa konkurentsivõime eesmärgi ning avaliku sektori kasvavat tõhususvajadust, peame oluliseks digiriigi ja tehisintellekti lahenduste senisest tugevamat toetamist omavalitsuse tasandil. Linnadel peab olema võimalus

investeerida andmepõhisesse juhtimisse, digikaksikute arendamisse, AI-põhistesse menetlussüsteemide automatiseerimisse, küberturvalisusse ning avalike teenuste digitaliseerimisse. Sellised investeeringud suurendavad avaliku sektori tootlikkust ja parandavad teenuste kvaliteeti riigis tervikuna.

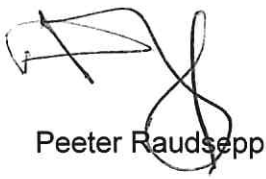
4. Teadmuspõhise majanduse ja ettevõtluse areng. Linnad soovivad, et ettevõtluse ja tööstuse arendamise meetmed oleksid kättesaadavad suuremates linnades ning toetaksid ettevõtlus- ja tootmisalade baastaristut. Teede, tehnovõrkude ning ettevõtluskeskkonda toetavate nutikate lahenduste arendamine loob eeldused kõrgema lisandväärtusega töökohtade tekkeks ning aitab suurendada Eesti majanduse konkurentsivõimet tervikuna.
5. Linnade kriisikindlus ja julgeolek. Linnade roll elanikkonna kaitsmisel on viimaste aastate julgeolekuolukorras märkimisväärselt kasvanud ning see peab kajastuma investeerimisprioriteetides, eriti mis puudutab avalikus kasutuses olevate hoonete (haridus- ja sotsiaalasutuste) kriisikindlust.

Järgmisel Euroopa Liidu rahastusperioodil kavandatakse peamine osa investeeringuteks ettenähtud Euroopa Liidu toetusvahenditest riigiplaani elluviimiseks. Riigiplaani koostamine on meie hinnangul taas kord lähtunud erinevate ministeeriumide valdkonnapõhistest väljakutsetest ning kohalike omavalitsuste võimalused sõltuvad riigi prioriteetidest. Erinevalt varasematest perioodidest ei kavandata enam suuremate linnapiirkondade arenguks kohalikke vajadusi arvestavaid toetusmeetmeid, omavalitsustele suunatud toetuste valdkondade ülene koondvaade on ebaselge, mitmed meie jaoks olulised valdkonnad on jäänud rahastamisaotlustega hõlmamata või killustatud erinevate ministeeriumide rahastamisaotluste vahel. Seetõttu jäävad paljud kohalike omavalitsuste vajadused katmata ka siis, kui on olemas valmis projektid ja tugev rakendusvõimekus, näiteks haridusvõrgu renoveerimine Tartus, tervishoiuvõrgu arendamine Tallinnas vms.

Palume Eesti seisukohtade kujundamisel Euroopa Liidu järgmise eelarve- ja rahastusperioodi läbirääkimistel arvestada suuremate linnade vajadustega ning kaasata linnad aktiivselt partneritena riiklike prioriteetide väljatöötamisse. Ühtlasi teeme ettepanku kajastada suuremate linnade arengu väljakutseid eraldi peatükis ja kavandada sarnaselt varasemate rahastusperioodidega erinevaid valdkondi integreeriv meetmestik nende lahendamiseks.

Linnade suurem kaasamine ja tugevam investeerimisvõimekus aitab saavutada nii Euroopa Liidu kui ka Eesti strateegilisi eesmärgi ning parandada inimeste elukvaliteeti riigis tervikuna.

Lugupidamisega

Peeter Raudsepp
Tallinna linnapea

Urmas Klaas
Tartu linnapea

Siim Suursild
Pärnu linnapea